

Társadalomtudományok és Nemzetközi tanulmányok Intézete

2021/2022. tanév I. félév beszámolója

A tanszék főállású oktatóinak számbavétele, majd az oktatók névsor szerinti publikációs tevékenységének felsorolása.

1. Dr. Becsey Zsolt László

Magyar nyelven megjelent publikációk

Szerkesztés:

1. Nemzetközi gazdasági kapcsolatok fejezet. In: Németh Zsolt, Marinovich Endre, Balogh Csaba, Gazdag Ferenc, Nagy József Zsigmond, Sztáray Péter, Bába Iván, Sáringer János (szerk.) Új Diplomáciai lexikon : a nemzetközi kapcsolatok kézikönyve, Kairosz, Budapest, 2021.
2. Tanulmánykötet a nemzetközi kapcsolatok témaköréből.2021,KRE ÁJK, Patrocínium Kiadó https://ajk.kre.hu/images/doc2021/pr/tanulmanykotet_2021.pdf
3. A közép-európai országok együttműködése: 1920-2020, 2021, KRE ÁJK, Patrocínium Kiadó
https://ajk.kre.hu/images/doc2022/pr/a_kozep_europai_orzagok_egyuttmukodese_19_20_2020.pdf

Publikációk:

1. A Magyar Királyság három történelmi utódállamának fejlődése az utóbbi száz évben, in: Tanulmánykötet a nemzetközi kapcsolatok témaköréből, Patrocínium Kiadó, 2021,31-66.oldal,35 p. https://ajk.kre.hu/images/doc2021/pr/tanulmanykotet_2021.pdf
2. Mennyire tudunk felzárkózni a rendszerváltás óta, hogy állunk a többi rendszerváltó országhoz képest? Növekedés.hu,2021. július 21 <https://novekedes.hu/mag/mennyire-tudunk-felzarkozni-a-rendszervaltas-ota-hogy-allunk-a-tobbi-rendszervalto-orszaghoz-kepest-becsey-zsolt-irasa>
3. Mikor lenne érdemes bevezetni az eurót? Növekedés.hu, 2021. augusztus 17. <https://novekedes.hu/mag/mikor-lenne-erdemes-bevezetnunk-az-eurot-becsey-zsolt-irasa>
4. Az Európai Unió közös vakcinabeszerzésének tanulságai, In: MNC Nép főiskolai Füzetek XLIV.p.57-63., MNC Nép főiskolai Collegium,2021.
5. Mire van pénz és mire nem. Növekedés.hu 2021.október 28. <https://novekedes.hu/mag/mire-van-penz-es-mire-nem-becsey-zsolt-irasa>

6. Újra népszerű lesz-e a hatósági árszabályozás?Növekedés.hu 2021.11.30
<https://novekedes.hu/mag/ujra-nepszeru-lesz-e-a-hatosagi-arszabalyozas-becsey-zsolt-irasa>
7. Zárás és kezdet: a magyar kivitel teljesítménye. TOP 200 Figyelő kiadvány, 2021 november 16-21p.
8. Becsey Zsolt László - Miklósné Zakar Andrea: A Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodás jelentősége és az alapító visegrádi országok Európai Unió csatlakozási folyamatában betöltött szerepe. In:A közép-európai országok együttműködése:1920-2020.Acta Caroliensia Conventorum Scientiarum Iuridico.Politicarum XXXVII., Patrocinium Kiadó, 2021, 115-162. oldal, 47 p.
https://ajk.kre.hu/images/doc2022/pr/a_kozep_europai_oroszagok_egyuttmukodese_19_20_2020.pdf
9. A magyar külkereskedelem karaktere 2010-2018 között. In: Gazdaság és vírus,, Jog és Állam,37 szám, KRE ÁJK? 2021, Patrocínium Kiadó, Budapest. 11-42. oldal, 31 p.
https://ajk.kre.hu/images/doc2022/pr/gazdasag_es_virus.pdf
10. Miért jó vagy pazarló a vasúti és a gyorsforgalmi úthálózat párhuzamos fejlesztése,
<https://novekedes.hu/mag/miert-jo-vagy-pazarlo-a-vasuti-kozlekedes-es-a-gyorsforgalmi-uthalozat-parhuzamos-fejlesztese>

Kiadás alatt:

1. A magyar gazdasági versenyképesség és uniós felzárkózás az elmúlt tíz évben uniós tükrében, In: 30 éve szabadon Közép-Európában,Dialóg Kiadó, NKE (befogadó nyilatkozattal)
2. Fenntartható gazdasági növekedés és egyensúlyi gondok Közép-Európában; in MNB tanulmányi jegyzet, KRE ÁJK, GVI (leadva)
3. Az eurózóna tagság kérdése Közép-Európában 2021-ben, KRE ÁJK, TNTI tanulmánykötete (leadva)

Idegen nyelven megjelent publikációk

1. Central European preparation for the European Integration, In: Novi Sad Faculty of Law Collected Papers, Vol.LV, No. 3/2021. (befogadó nyilatkozattal)

3. Magyar nyelvű konferencia részvételek

2021. december 1. MKT EU szakosztály: Konferencia (online) a válságkezelés fiskális, monetáris és államai támogatási szabályainak lazításáról az EU-ban (elnökség)

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- Magyar Atlanti Tanács, tag
- Magyar Közgazdasági Társaság,
 - Nemzetközi Szakosztály, elnökségi tag,
 - EU szakosztály, alelnök

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

Az Új Diplomáciai Lexikon szerkesztőbizottság tagja

2. Dr. Birkás Antal

Magyar nyelven megjelent publikációk

1. Magyarország Alaptörvénye keresztény szemmel. In: BADACSONYI, Zoltán (szerk.): Betű és Lélek – Jog és jogtudomány a kereszténység szempontjából. Petrecz Alapítvány. Budapest. 2021. 338-344. oldalak.
2. Szegénység, gazdagság, hivatásetika és korrupció (tanulmány).
<https://kdn.hu/index.php/kdn.hu/protestans-muhely/szegenyseg-gazdagsag-hivatasetika-es-korrupcio-tanulmany>

Magyar nyelvű konferencia részvételek

1. Részvétel az őszi kari Tréninghéten (megtartott előadás témája: Luther és Kálvin tanítása jogról és politikáról. Összehasonlító táblázat. Egy hagyomány továbbvihető elemei).
2. Politológiai, politikatudományi helyzetelemzés (átalakuló pártrendszer és a 2022-es kampány összefüggései). KDNP Protestáns Műhely győri éves regionális konferenciája, 2021. november 13.

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- 2001- Magyar Politikatudományi Társaság
- 2008- MTA, köztestületi tag
- 2010- Protestáns Műhely (2012 óta elnöke), ill. 2013 óta a Műhely tudományos igényű kiadványainak vagyok a főszerkesztője („PM Tanulmányi Füzetek” sorozat.)
- 2016- a Magyar Pedagógiai Társaság (a politikatudomány, jogtudomány és a teológia mellett az érdeklődésem az utóbbi időben a neveléstudomány felé fordult; elsősorban a reformáció és a neveléstörténet, ill. a nevelélmélet területei érdekelnek)
- 2018- Sallux (az alapítvány tanácsadó testületének tagja, tudományos tanácsadó)

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

2010- Protestáns Műhely (2012 óta elnöke), ill. 2013 óta a Műhely tudományos igényű kiadványainak vagyok a főszerkesztője („PM Tanulmányi Füzetek” sorozat.)

2018- Sallux (az alapítvány tanácsadó testületének tagja, tudományos tanácsadó, kiadványok véleményezése)

3. Dr. Csapó Zsuzsanna

Magyar nyelvű konferencia részvételek

- RENDEZVÉNY CÍME: IV. Balkán konferencia – Válság egykor és ma
IDŐPONT: 2021.11.29.
SZERVEZŐ INTÉZMÉNY: Nemzeti Közszołgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar
ELŐADÁS CÍME: Koszovó?! Elismerésünk?! Avagy Koszovó nemzetközi közösségbe integrálódása rögös útjának nemzetközi jogi vonatkozásai (államelismerés, nemzetközi szervezeti tagság)

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- Tagság a Magyar Tudományos Akadémia köztestületében.
- Részvétel a Magyar Tudományos Akadémia Állam- és Jogtudományi Bizottsága Nemzetközi Közjogi Albizottságának munkájában.
- Tagság a Nemzetközi Jogi Egyesület (ILA, International Law Association) Magyar Tagozatában.
- Tagság az Európai Nemzetközi Jogi Társaságban (ESIL, European Society of International Law).

4. Dr. Ferencz Zoltán József

Magyar nyelven megjelent publikációk

A megújuló energia iránti igények különbözőségei a közép- és kelet-európai országokban, a klímaváltozás tükrében. in.: Becsey Zsolt (szerk.) Tanulmánykötet a nemzetközi kapcsolatok témaköréből. (2021) Patrocínium kiadó, Budapest

Idegen nyelven megjelent publikációk

Csizmady, A., Ferencz, Z., Kőszeghy, L., & Tóth, G. (2021). Beyond the Energy Poor/Non Energy Poor Divide: Energy Vulnerability and Mindsets on Energy Generation Modes in Hungary. *Energies*, 14(20), 6487.

Magyar nyelvű konferencia részvételek

1. HUPCC konferencia - Különbségek a klímaváltozás észlelésében FORDULÓPONTOK? 2021.04.14. <https://hupcc.hu/konferencia/szekciok/11-szekcio/Eghajlatvaltozas-es-egeszseg> konferencia - Az emberek egészségét és életét veszélyeztető kockázatok észlelésének sajátosságai és a kockázatok csökkentési lehetőségei. <https://szociologia.tk.hu/esemeny/2021/11/online-konferencia-eghajlatvaltozas-es-egeszseg> Járvány és társadalom konferencia - Sérülékeny csoportok Covid perzepciói 2021. 02.01. <https://uni-milton.hu/konferencia/jarvany-es-tarsadalom/program/> Magyar Higiénikusok Társasága XI. Nemzeti Kongresszus - Az „Éghajlatváltozás és egészség” program eredményeinek bemutatása 2021. 09.28.
2. A fenntarthatóság megközelítése a környezeti kockázatok társadalmi hatásai felől. Környezeti fenntarthatóság online workshop. 2021. november 29.

Idegen nyelvű konferencia részvételek

ESA Conference - Changes in the assessment of the causes, responsables and the correctness of the disaster 2021.09.02.

<https://www.conftool.pro/esa2021/index.php?page=browseSessions&search=ferencz>

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- Magyar Szociológiai Társaság tag

5. Dr. Manzinger Krisztián

Magyar nyelven megjelent publikációk

1. „S ha Erdélyt elveszik?” (recenzió L. Balogh Béni (bev., szerk.): Erdélyből jelentik – A Károlyi-kormány nemzetiségi minisztériumának válogatott iratai 1918. november 3. – 1919. január 29. c. munkájáról) – *Pro Minoritate* 2021/3. (130-133.)
2. A Trianonban szétvágott vármegyék átszervezése az 1920-as években Magyarországon és a szomszédos államoknak – Állam- és nemzetépítési törekvések (Dajkó Ferenc Dániellel közösen), in. Miklósné Zakar Andrea – Manzinger Krisztián – Becsey Zsolt László (szerk.): *A közép-európai országok együttműködése: 1920-2020 – Central-European Co-operation: 1920-2020*, Patrocinium Kiadó, Budapest 2021 (43-66.) (ISSN 2063-4757)

Idegen nyelven megjelent publikációk

1. Nation-stateness Carved in the Constitution – The Question of Székely Land’s Territorial Autonomy in Romania, in. András Osztoivits (ed.): *Károli Mundus I.*, Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Budapest 2021 (131-153.) (ISSN 2786-2127)
2. A Sensitive Anniversary – The Centenary of Trianon in Hungary, Slovakia and Romania, in. Miklósné Zakar Andrea – Manzinger Krisztián – Becsey Zsolt László (szerk.): *A közép-európai országok együttműködése: 1920-2020 – Central-European Co-operation: 1920-2020*, Patrocinium Kiadó, Budapest 2021 (163-183.) (ISSN 2063-4757)

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem (Basel, CH), jegyző

6. Miklósné Dr. Zakar Andrea

Magyar nyelven megjelent publikáció:

1. Szilágyi, Ferenc - Miklósné, Zakar Andrea

Centrumok és perifériák mozgásban – térszerkezeti változások a Partiumban Trianontól napjainkig. KISEBBSÉGI SZEMLE 6 : 4 pp. 43-71., 29 p. (2021)

2. Becsey, Zsolt László - Miklósné, Zakar Andrea

A Közép-európai Szabadkereskedelmi Megállapodás jelentősége és az alapító visegrádi országok Európai Unió csatlakozási folyamatában betöltött szerepe. In: Miklósné, Zakar Andrea; Manzinger, Krisztián; Becsey, Zsolt László (szerk.) *A közép-európai országok együttműködése: 1920-2020 : Central-European Co-operation: 1920-2020.* Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) 244 p. pp. 115-162., 48 p.

3. Miklósné, Zakar Andrea (szerk.) - Manzinger, Krisztián (szerk.) - Becsey, Zsolt László (szerk.) *A közép-európai országok együttműködése: 1920-2020: Central-European Co-operation: 1920-2020.* Budapest, Magyarország : Károli Gáspár Református Egyetem, Állam- és Jogtudományi Kar (2021) , 244 p. ISBN: 9786155961755

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- Partiumi Területi Kutatások Intézete (Nagyvárad) – külső tag
- Magyar Regionális Tudományi Társaság - tag

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

- Károli Interdiszciplináris Kutatások - magyar nyelvű könyvsorozat ISSN 2676-9972 (KRE ÁJK) - sorozatszerkesztő
- Károli Interdisciplinary Researches - angol nyelvű könyvsorozat ISSN 2676-9980 (KRE ÁJK) – sorozatszerkesztő
- Banat's Journal of Biotechnology multidiszciplináris folyóirat szerkesztőbizottsági tag
ISSN: 2068-4673 (nyomtatott); 2068-4738 (online)

7. Dr. Sulyok Gábor

Magyar nyelvű konferencia részvételek

A beszámolási időszakban új tudományos vagy oktatási mű nem jelent meg, ám több magyar nyelvű közlemény elkészült és megjelenés alatt áll, megjelenésük a következő beszámolási időszakban várható.

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

Tisztség

- Magyar ENSZ Társaság, Kormányzó Tanács tagja
- Magyar Tudományos Akadémia Állam- és Jogtudományi Bizottság Nemzetközi Közjogi Albizottság, elnök
- Nemzetközi Jogi Egyesület Magyar Tagozata, főtitkár

Tagság

- Magyar Asztronautikai Társaság
- Magyar Tudományos Akadémia Köztestülete
- Nemzeti Közszolgálati Egyetem Világűr Társadalomtudományi Kutatóműhely
- The European Society for History of Law

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

- Acta Juridica Hungarica / Hungarian Journal of Legal Studies, szerkesztőségi tag
- Állam- és Jogtudomány, szerkesztőségi tag
- Diskurzus: A Batthyány Lajos Szakkollégium Tudományos Folyóirata, szakmai bizottsági tag
- Hungarian Yearbook of International Law and European Law, szerkesztőbizottsági tag
- Közjogi Szemle, szerkesztőbizottsági tag
- Internetes Jogtudományi Enciklopédia, szerkesztőségi tag, tárfszerkesztő, rovatszerkesztő
- Jog – Állam – Politika, szerkesztőbizottsági tag
- Jogtudományi alapkutatások: a Társadalomtudományi Kutatóközpont Jogtudományi Intézetének elektronikus monográfiásorozata, szerkesztőbizottsági tag
- Journal of Jurisprudence and Legal Practice (Cseh Köztársaság), szerkesztőbizottsági tag
- Pécs Journal of International and European Law, szerkesztőbizottsági tag
- Pro Futuro: A Jövő Nemzedékek Joga, tudományos tanácsadó testületi tag

8. Dr. Wagner Péter

Magyar nyelven megjelent publikáció

1. Wagner Péter: Kivonulás Afganisztánból három felvonásban in: Kajtár Gábor - Sonnevend Pál (Szerk.): A nemzetközi jog, az uniós jog és a nemzetközi kapcsolatok szerepe a 21. században. Tanulmányok Valki László tiszteletére. Eötvös Kiadó 2021.
2. Wagner Péter: Változó kínai védelempolitikai ambíciók: a hozzáférést-gátló/területmegtagadó stratégia (A2/AD) fejlődése és elemei in: Kasznár A. - Hágen Á (szerk.) Kína Kollégium. Antológia Kiadó 2021 Lakitelek.

Magyar nyelvű konferencia részvételek

Afganisztán jövője a tálib uralom alatt. NATO 2030 konferencia, 2021. október 27. a Magyar Hadtudományi Társaság

Afganisztán - A Nyugat kudarca? MCC kerekasztal, 2021. augusztus 31., MCC Scruton kávézó, <https://www.youtube.com/watch?v=F0ZUBZYN1nM>

A Nyugat lehetőségei Afganisztánban a kivonulás után, NKE SVKI, 2021. szept. 2.

9/11 és az afganisztáni terrorellenes háború 20 év távlatából, Antall József Tudásközpont, 2021. szept. 9.

A Nemzeti Katonai Stratégiai értékelése, NKE SVKI, 2021. július 15.

„Az afganisztáni kivonulás hatása a migrációra. KKI. 2021. június 25.

A Nemzeti Katonai Stratégiai értékelése, KKI, 2021. július 15.

Idegen nyelvű konferencia részvételek

A security-policy perspective of the current situation in Afghanistan. Budapest Conference on Migration, 'STRONG BORDERS, SAFE EUROPE': AN OBSTACLE TO POLITICAL COOPERATION OR THE BEST TOOL IN FIGHTING ILLEGAL MIGRATION, 10th of December 2021, Ministry of Foreign Affairs and Trade of Hungary, Budapest, 1027, Bem rakpart 47.

Afghanistan future under the Taliban and the European Union's response, "New political reality in Afghanistan. Possible cooperation areas between Uzbekistan and EU" November 26, 2021, 03.00 pm-04.20 pm. Institute for Foreign Affairs and Trade – Institute for Strategic and Regional Studies under the President of the Republic of Uzbekistan

"The Taliban's takeover of Afghanistan and its impacts on regional dynamics". MOLITICO Speakers Series, 22. Szeptember 2021. Budapest, MOL

"A relaunched geopolitical game in Afghanistan?" Foreign Affairs Club, Magyar Diplomáciai Akadémia 22. Szeptember 2021. Budapest,

Az oktató szervezeti tagságainak felsorolása

- Magyar Hadtudományi Társaság
- Magyar Atlanti Tanács

Az oktató szerkesztőbizottsági tagságainak felsorolása

- Honvédségi Szemle

A tanszék nemzetközi kapcsolatai

A pandémia továbbra sem tette lehetővé, hogy a nemzetközi kapcsolatrendszer jelentősen bővüljön, várjuk a nemzetköziesítési lehetőségek újraindulásának lehetőségét. A kiadott tanulmánykötet, amely a kutatóműhely működésének leírásában szerepel részletesen, több külföldi kolléga bevonásával készült. A velük folytatott közös munka tovább szélesítette az intézet és kutatóműhely nemzetközi kapcsolatrendszerét, a lengyelországi, szlovákiai és romániai kollégák angol nyelvű tanulmányai megjelentek decemberben a kötetben.

A tervezett Partiumi Konferencia, a Partiumi Keresztény Egyetemmel közösen szervezve sajnos elmaradt a pandémia miatt, de a megbeszélések folytatódtak, 2022 májusára halasztva a konferenciát. Miklósné Dr. Zakar Andrea intézet- és kutatóműhely vezető közös publikációt jelentetett meg a Partiumi Keresztény Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar dékánjával, Dr. Szilágyi Ferencsel A Kisebbségi Szemlében *Centrumok és perifériák mozgásban – térszerkezeti változások a Partiumban Trianontól napjainkig* címmel, amely közös kutatás eredményeit prezentálja.

TDK és tehetséggondozási tevékenység bemutatása

A Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Intézete a 2021/2022-es tanév első félévében tartotta 7. Tudományos Diákköri Konferenciáját. Az eseményre 2021. december 8-án került sor, ahol a Nemzetközi Tanulmányok szakos hallgatók közül ketten adtak elő. Az eseményt közösen szerveztük a Gazdaság- és Vezetéstudományi Intézettel, a hallgatókat értékeltük, de helyezéseket nem osztottunk. Az előadók, a dolgozatok címei és konzulensek:

1. Balogh Eszter, Nemzetközi Tanulmányok alapszak III. évfolyam:

Dolgozat címe: Az Aszad- rezsim túlélési stratégiája az Arab Tavasz kitörésétől a 2021-es választásokig

Konzulens: Dr. Wágner Péter, egyetemi adjunktus, KRE ÁJK, TNTI

2. Sági Bernadett, Nemzetközi Tanulmányok alapszak, II. évfolyam

Dolgozat címe: Nukleáris fegyverek hatása a világunkra

Konzulens: Dr. Manzinger Krisztián, egyetemi adjunktus, KRE ÁJK, TNTI

A TDK eseményen az Intézet több oktatója is részt vett, mint szervező, bíráló vagy zsűritag.

A Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Intézete mind a tehetséggondozást, mind pedig a TDK tevékenység kibővítését prioritásként kezeli.

Kutatóműhely tevékenysége

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK ÉS NEMZETKÖZI TANULMÁNYOK KUTATÓMŰHELY TEVÉKENYSÉGE

A Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Kutatóműhely 2021-re tervezett tanulmánykötete 2021 decemberében jelent meg *A közép-európai országok együttműködése: 1920-2020 – Central-European Co-operation: 1920-2020* címmel tanulmánykötet a Károli Gáspár Református Egyetem Állam- és Jogtudományi Karának kiadásában.

A könyv a trianoni békediktátum aláírásának és ratifikációjának centenáriumához kapcsolódóan jelent meg és az írások egy része is visszatekintő jellegű, de a kötet célja több ennél: a lényegében változatlan állami és a határookra vonatkozó status quo tükrében a közép-európai együttműködés 1920 és 2020 közötti különböző aspektusait kívánja bemutatni. Ennek

érdekében a magyar és külföldi szerzők különböző nézőpontokból igyekeznek vizsgálni a trianoni békeszerződés egyes kérdéseit vagy hatásait, érzékeltetve a hatások komplex jellegét. A kutatóműhely és az Állam- és Jogtudományi Kar oktatóinak írásain kívül a kötetben helyet kaptak lengyelországi, szlovákiai és romániai kollégák angol nyelvű tanulmányai is, a kötetet a Társadalomtudományok és Nemzetközi Tanulmányok Intézetének intézetvezetője, Miklósné Dr. Zakar Andrea, illetve két intézetvezető-helyettese, Dr. Becsey Zsolt László és Dr. Manzinger Krisztián szerkesztették, és az Acta Caroliensia Conventorum Scientiarum Iuridico-Politicarum sorozatban jelent meg.

Habár a kötet felépítése szerint elkülöníti a négy magyar és a négy angol nyelvű tanulmányt, de nem mondható az, hogy a magyar nyelvűek kifejezetten magyarországi fókuszúak lennének. A magyar nyelvű cikkek középpontjában a magyar nemzet szempontjából kiemelkedő kérdések állnak, de szinte minden esetben kifejezetten közép-európai relevanciával. Az angol nyelvű tanulmányok kontextusa – a szerzők személyéből fakadóan – egyértelműen Közép-Európa: a határok kialakulása, a határmenti együttműködés és a szimbolikus kérdések – Trianon 100. évfordulója – a fókuszuk.

Miskolczi Bodnár Péter tanulmánya Magyarország Trianon utáni gazdasági helyzetét elemzi. Az elvesztett háború, az ország megmaradt területének kifosztása, a Monarchián és az országon belüli piacok és munkaerőpiacok szétvágása mind olyan tényezők voltak, amelyek jelentősen rontották a magyar gazdaság pozícióit. A cikk ezen felül deklaráltan komplex megközelítést alkalmazva vizsgálja a nemzetközi körülményeket is, amelyek – az ország területének csonkulása mellett – az 1920-as évek gazdasági bajait előidézték. A szerző kitekint a határ mentén fekvő régiók helyzetére is, kapcsolatot teremtve így a következő tanulmánnyal.

Manzinger Krisztián és Dajkó Ferenc Dániel közös írásukban azt vizsgálják, hogy a trianoni határok meghúzását követően hogyan kezelték Magyarország, illetve az utódállamok a hozzájuk került területek közigazgatási határait. Vizsgálják az impériumváltás 1918-1919-es időszakának átmeneti rendelkezéseit, majd különös hangsúllyal az 1920-as évek „nemzeti” szempontú, végleges(ebb)nek szánt reformjait, amelyek központi célkitűzése az új nemzetalkotó elemek érvényesülésének – a jogalkotás változatos eszközeivel is segített – előmozdítása volt. Magyarország tekintetében arra mutatnak rá, hogy a megcsonkított megyék összevonása nemcsak kényszerűség volt, hanem ideiglenesnek tekintett megoldás is, amelyet a tervezett revízió megvalósulásáig remélt a politikum működtetni.

Fazakas Zoltán József az első világháborút követően életre hívott Nemzetek Szövetsége kisebbségi vonatkozású tevékenységének egy szegmensét, a romániai magyar kisebbség panaszainak kezelését vizsgálja írásában. A szerző bevezetőjében vizsgálja a Nemzetek

Szövetsége kisebbségvédelmi rendszerét – ami korlátozott jellege ellenére is mérföldkövet jelent a nemzetközi kisebbségvédelem történetében – valamint a kisebbségvédelmi eljárását, Nagy-Románia és benne a romániai magyar kisebbség létrejöttének körülményeit, illetve a román kisebbségvédelmi szerződés korabeli román jogászi megítélését, majd áttekintő jelleggel bemutatja a romániai magyarság Nemzetek Szövetsége elé került panaszait és azok sorsát.

Becsey Zsolt és Miklósné Zakar Andrea tanulmánya a közép-európai gazdasági együttműködést tekinti át alapvetően az EU-csatlakozásig, kiindulópontként véve az Osztrák-Magyar Monarchián belüli „belkereskedelmi” dominanciát. Ezt a természetes gazdasági összefonódást a Párizs-környéki békék és az utódállamok protekcionista gazdaságpolitikája szétrombolták, helyükbe pedig az 1930-as években német, az 1950-es években szovjet, majd az 1990-es évek után ismét német külkereskedelmi dominancia lépett. A térség államai ennek és versenyhelyzetük ellenére is évtizedek óta törekednek arra, hogy az egymással folytatott kereskedelem volumenét növeljék; ennek eszköze a Közép-Európai Szabadkereskedelmi Megállapodás (CEFTA) is, amelyet a szerzők kiemelten vizsgálnak írásukban. A szerzők további fontos szempontként vizsgálják a regionális együttműködéseknek az Európai Unió csatlakozási folyamatban betöltött szerepét.

Manzinger Krisztián angol nyelvű írásában Trianon századik évfordulójának állami és esetenként helyi – amennyiben annak országos jelentősége volt – megünneplését vizsgálja Magyarországon, Romániában és Szlovákiában. Kiindulópontja szerint Trianon kérdése elősorban Magyarországon és a magyaroknak fontos, de a másik két országban – épp az ott élő magyar lakosság lélekszáma miatt – a kormányzat, a politikum és a társadalom viszonya Trianonhoz képes az interetnikus kapcsolatokat megbolygatni és ezzel negatívan befolyásolni a társadalmi és az államközi viszonyrendszert. Az írásban a magyarországi megemlékezésen túl két szomszédos ország 2020-ban mutatott megközelítését összevetve mutatja be azt, hogy mennyit számít, ha egy megfelelő pozícióban levő személy – jelesül Igor Matovič akkori szlovák miniszterelnök – képes a nacionalista retorikán felülemelkedve empátiát mutatni. Az ellenpélda Románia, amely nemhogy gesztust nem tett 2020-ban a magyarságnak, de június 4-ét állami emléknapra nyilvánítva újabb feszültségforrást generált így is megterhelt magyar-román viszonyban.

Tanulmányában Szilágyi Ferenc egy szétvágott határtérség, Bihar demográfiai helyzetét vizsgálja 1900 és 2011 között. A szerző a teljes Bihar (vár)megye területén felvett utolsó előtti magyar népszámlálástól (1900) kezdve az utolsó, 2011-ben végrehajtott magyar és román népszámlálások eredményeinek számbavételével vizsgálja a történelmi Bihar megye településeinek demográfiai változásait az összlakosság száma szempontjából.

Erik Štenpien és Lucia Pištejová tanulmányukban az első Csehszlovák Köztársaság határai kialakulásának kérdéseit járják körbe, bemutatva, hogy habár a soknemzetiségű Osztrák-Magyar Monarchia széthullásának nemzetközi elismertsége a nemzetek önrendelkezési jogának érvényesülésén alapult, a háborúban nagyhatalmak által meghúzott határok már kizárólag stratégiai és gazdasági szempontokat vettek figyelembe. Ez a kettősség eredményezte azt, hogy az új állam több milliós német és közel egymilliós magyar kisebbséggel a határain belül jött létre. A határok meghúzása kapcsán a legélesebb vita a szintén győztes – és 130 év után újra feltámasztott – Lengyelországgal folyt, aminek részleteire szintén kitérnek a szerzők. *Írásában Jaroslav Jańczak* szintén a Visegrádi Négyek kérdését vizsgálja, de a határmenti együttműködés kérdését helyezve a középpontba. Felhívja a figyelmet a határok érzékeny jellegére a közép-európai térségben, illetve rámutat arra, hogy ezek a határtérségek többnyire periférikus jellegűek még a V4-en belül is. A határmenti együttműködés kérdését EU-s, nemzeti és régiós szinten is vizsgálva, külön kiemelve Szlovákia 1990-es évekbeli tartózkodását – közte kiemelt okként az ország déli területein élő magyar közösség törekvéseitől való félelmet – és a helyi önkormányzatok jelentőségét. Külön is megvizsgálja három, az 1919-20-ban meghúzott határok révén szétvágott „páros-város” helyzetét, amelyből kettő a magyar-szlovák határon található.

Az 1920 és 2020 között eltelt 100 év nemcsak időbeli közelsége miatt kínál számtalan elemzési lehetőséget, hanem azért is, mert a történelem során először nyílt a térség népeinek lehetősége arra, – habár a nagyhatalmak teremtette kereteken belül – hogy önálló állami életükkel meghatározzák a közép-európai valóságot. A kötetben szereplő nyolc tanulmány ennek a komplex kérdéskörnek természetesen csupán néhány apróbb szegmensét tudja megvilágítani, de reméljük, hogy mindegyik hozzá tud járulni a közös tudományos gondolkodáshoz, és akár további kutatások eredményességéhez is.